

แผนการใช้ที่ดิน ตำบลลจมัน

อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

สถานีพัฒนาที่ดินจันทบุรี

กรมพัฒนาที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กันยายน 2566

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ได้นำแนวคิดของ องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

สถานีพัฒนาที่ดินจันทบุรี ร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2 และกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่างๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ สถานีพัฒนาที่ดินจันทบุรี ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกร มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินจันทบุรี

กันยายน 2566

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข-ค
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-2
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-1
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-1
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-5
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-9
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-2
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-3

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 เขตการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่ดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่ดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
เอกสารอ้างอิง	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศ จังหวัดจันทบุรี (พ.ศ.2536-2565)	2-4
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี	2-6
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ปี2565	2-9
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ปี 2565	2-10
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ปี 2565	2-11
3-1	สมบัติที่ดิน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี	3-6
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของที่ดิน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี	6-4
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2567-2571	7-4
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-5
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2567-2571)	7-6

สารบัญญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-4
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี	2-3
2-2	สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร (พ.ศ. 2536-2565)	2-5
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี	2-8
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี	3-9
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPISR ของตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี	4-4
6-1	เขตการใช้ที่ดินตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี	6-6

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน...

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้วซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2567-2571) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่างๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นและอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio - Circular - Green Economy : BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม พ.ศ. 2565 – 30 กันยายน พ.ศ. 2566

1.4.2 สถานที่ ตำบลฉนวน อำเภอชะอำ จังหวัดจันทบุรี

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น

3) ด้านนโยบายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่างๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะทำงานวิชาการของเขต เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน /สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสถานภาพของทรัพยากรของตำบล

2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณในพื้นที่อย่างมีหลักการและเป็นที่ยอมรับ

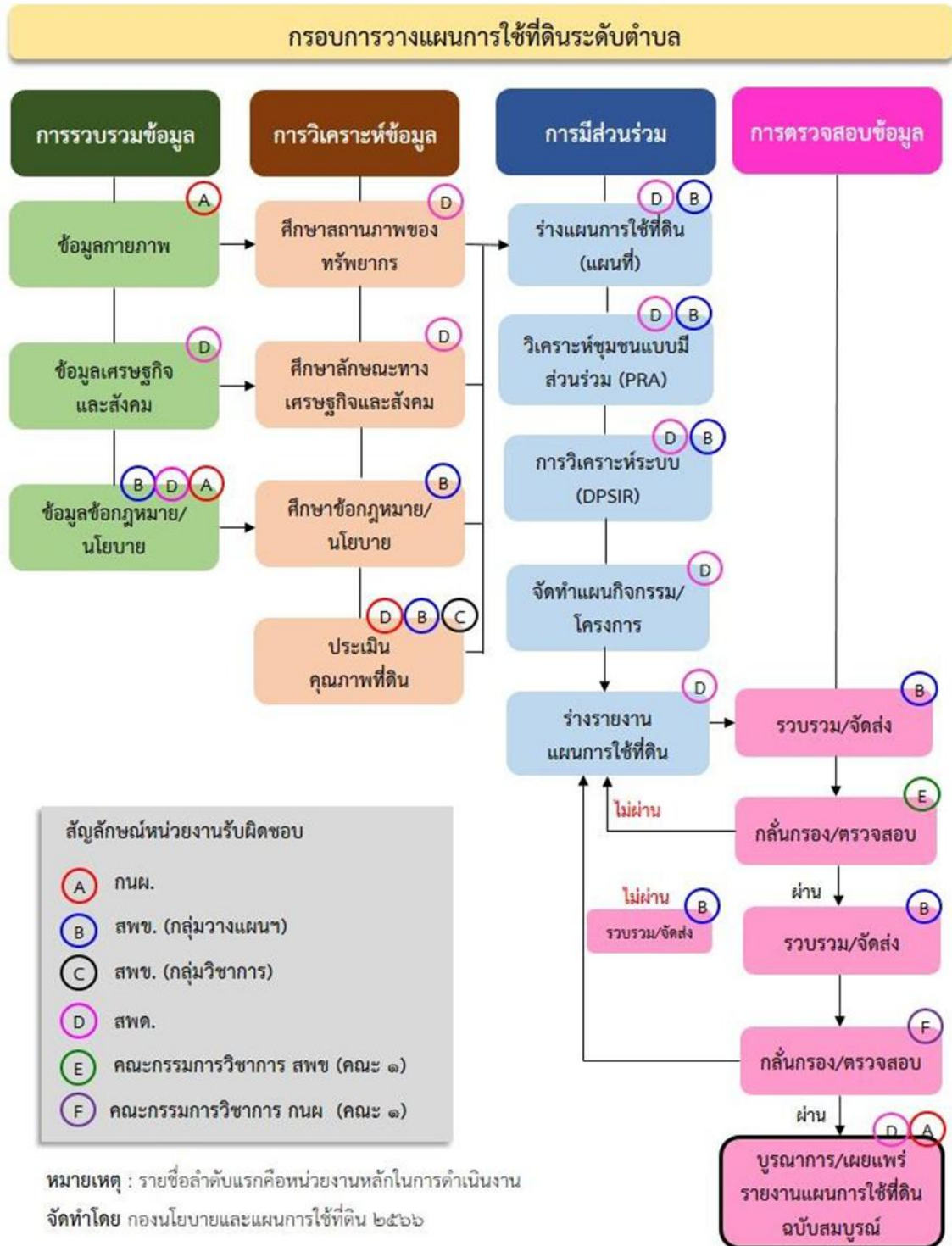

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

การคมนาคมสะดวก เศรษฐกิจดี แหล่งน้ำเพียงพอ ไม่มีโรคภัย มีความรู้ทันสมัย สิ่งแวดล้อมไม่เป็นพิษ (เทศบาลตำบลฉนวน, 2566)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอมะขาม มีพื้นที่ประมาณ 88 ตารางกิโลเมตร หรือ 54,984 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลตะเคียนทอง อำเภอลือชัยภูมิ ตำบลทับไทร อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลมะขาม ตำบลปลั้ว อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลปลั้ว อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลพลวง อำเภอลือชัยภูมิ ตำบลวังแซ้ม อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านพญาบน	หมู่ที่ 6 บ้านคลองปรือ
หมู่ที่ 2 บ้านฉนวน	หมู่ที่ 7 บ้านตะบกเตี้ย
หมู่ที่ 3 บ้านฉนวน	หมู่ที่ 8 บ้านทุ่งเพล
หมู่ที่ 4 บ้านคลองโป่ง	หมู่ที่ 9 บ้านสระโอง
หมู่ที่ 5 บ้านตลิ่งชัน	

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบ เนินเขาไปจนถึงพื้นที่สูงชัน เป็นพื้นที่ภูเขาบางส่วนอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสะอีดาว เป็นส่วนหนึ่งของลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก มีแหล่งน้ำที่สำคัญ เช่น คลองทุ่งเพล คลองทับหมาก คลองปรือ

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศ (ปี พ.ศ.2536-2565) พบว่า ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.7 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.5 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 24.2 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคมและเดือนธันวาคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 3,025.2 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 173 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนกันยายน มีปริมาณฝน 525.5 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 24 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี พ.ศ.2536-2565) ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดจันทบุรี ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืชตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

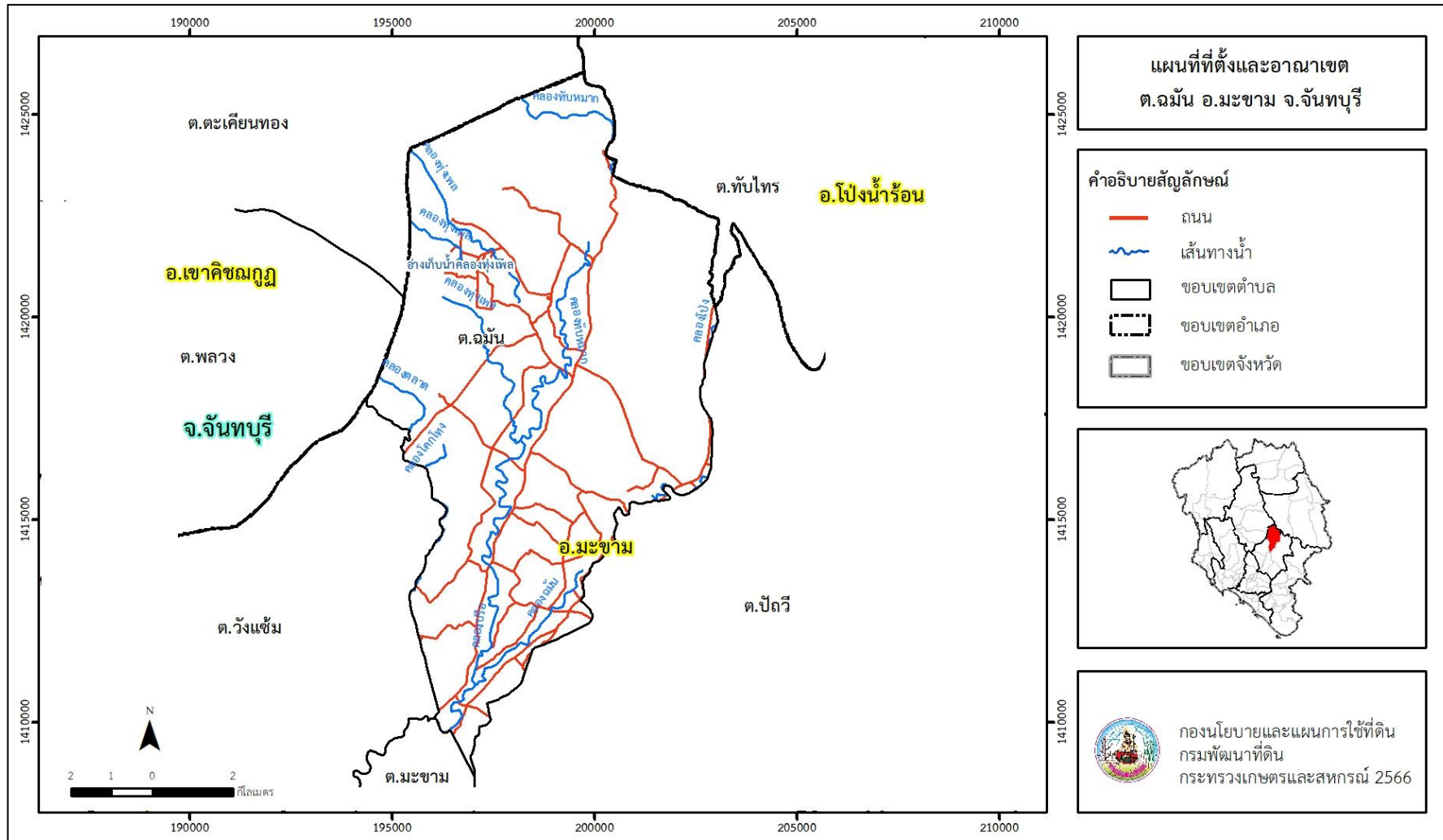
ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนมีนาคมถึงกลางเดือนพฤศจิกายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินไป เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่กลางเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งกลางเดือนพฤศจิกายนถึงต้นเดือนเมษายน (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

แผนการใช้ที่ดินตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

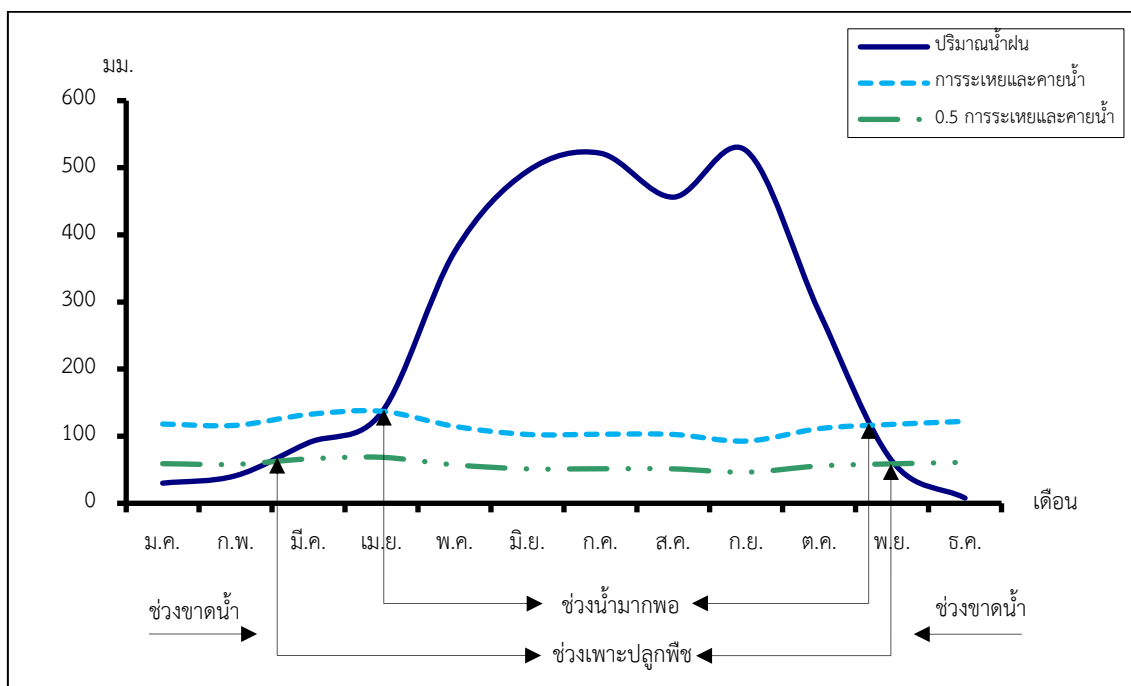
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดจันทบุรี¹ (พ.ศ.2536-2565)

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ² (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	22.1	32.6	26.7	69.0	30.0	3.3	118.1	28.6
ก.พ.	23.2	32.9	27.5	74.0	41.1	4.5	116.2	38.4
มี.ค.	24.4	33.3	28.4	77.0	90.2	7.7	132.4	77.2
เม.ย.	25.0	34.1	28.9	79.0	135.2	11.1	137.1	106.0
พ.ค.	25.3	33.3	28.7	83.0	374.4	21.6	114.7	162.4
มิ.ย.	25.2	32.2	28.2	84.0	494.9	24.3	102.6	174.5
ก.ค.	25.1	31.7	27.9	84.0	521.7	24.8	102.9	177.2
ส.ค.	25.1	31.6	27.8	85.0	456.2	24.1	102.6	170.6
ก.ย.	24.6	31.6	27.3	86.0	525.5	24.3	92.7	177.6
ต.ค.	24.2	32.5	27.4	82.0	285.2	18.6	111.3	153.5
พ.ย.	23.5	32.7	27.4	73.0	63.0	6.8	117.6	56.6
ธ.ค.	22.1	32.0	26.5	66.0	7.8	1.9	122.1	7.7
เฉลี่ย	24.2	32.5	27.7	78.5	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	3,025.2	173.0	1,370.3	1,330.3

หมายเหตุ : ¹ เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

² จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2566)

รูปที่ 2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร (พ.ศ. 2536-2565)

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2566) ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้ (ตารางที่ 2-2 และรูปที่ 2-3)

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 602 ไร่ หรือร้อยละ 1.09 ของเนื้อที่ตำบล

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรมมีเนื้อที่ 32,685 ไร่ หรือร้อยละ 59.44 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 139 ไร่ หรือร้อยละ 0.25 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ นาร้าง นาข้าว
- 2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 18 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ มันสำปะหลัง
- 3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 7,933 ไร่ หรือร้อยละ 14.43 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน
- 4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 24,528 ไร่ หรือร้อยละ 44.61 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลผสมทุเรียน/มังคุด ทุเรียน เงาะ เงาะ/มังคุด
- 5) พืชสวน มีเนื้อที่ 27 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พริกไทย
- 6) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 40 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก

2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 18,267 ไร่ หรือร้อยละ 33.22 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ป่าไม้ผลัดใบ สมบูรณ์ ป่าผลัดใบสมบูรณ์ ป่าปลูกสมบูรณ์

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,006 ไร่ หรือร้อยละ 1.84 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำห้วย นอง บึง ทะเลสาบ บ่อน้ำในไร่นา อ่างเก็บน้ำ

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 2,424 ไร่ หรือร้อยละ 4.41 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ทุ่งหญ้าธรรมชาติ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม พื้นที่ถม

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	602	1.09
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	353	0.64
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	159	0.29
U405	ถนน	90	0.16
A	พื้นที่เกษตรกรรม	32,685	59.44
A100	นาไร่	94	0.17
A101	นาข้าว	45	0.08
A204	มันสำปะหลัง	18	0.03
A302	ยางพารา	7,859	14.29
A303	ปาล์มน้ำมัน	74	0.14
A401	ไม้ผลผสม	13,142	23.90
A403	ทุเรียน	3,062	5.57
A403/A404	ทุเรียน/เงาะ	370	0.67
A403/A419	ทุเรียน/มังคุด	4,074	7.41
A403/A421	ทุเรียน/ระกำ สละ	88	0.16
A404	เงาะ	2,925	5.32
A404/A419	เงาะ/มังคุด	596	1.08
A411/A420	กล้วย/กลางสาด ลองกอง	184	0.34
A413	ลำไย	32	0.06
A419	มังคุด	55	0.10
A505	พริกไทย	27	0.05

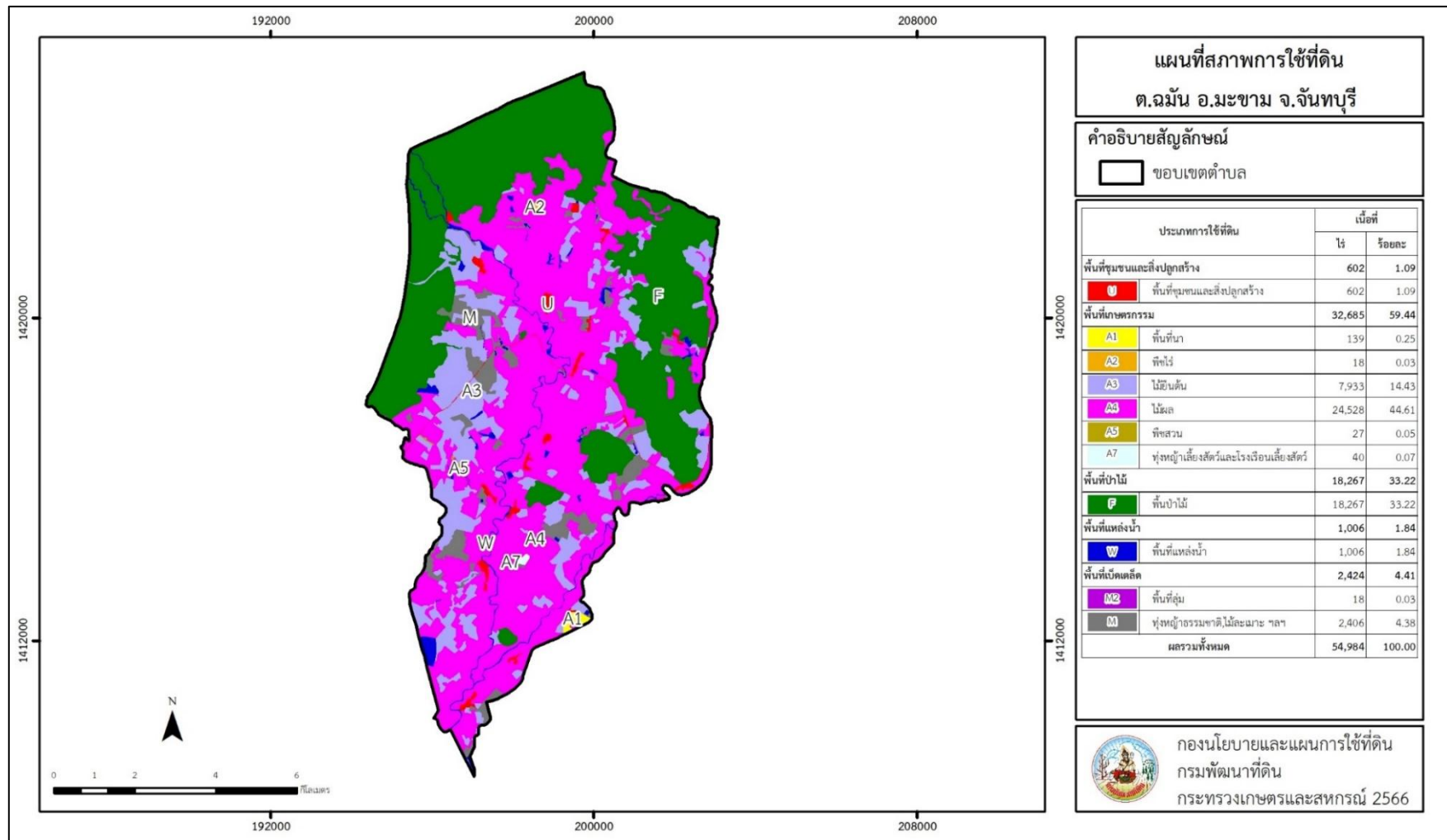
ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	40	0.07
F	พื้นที่ป่าไม้	18,267	33.22
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	17,899	32.55
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	360	0.66
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	8	0.01
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	2,424	4.41
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	2,346	4.27
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	52	0.10
M201	พื้นที่ลุ่ม	18	0.03
M405	พื้นที่ถม	8	0.01
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	1,006	1.84
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	513	0.93
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	306	0.56
W201	อ่างเก็บน้ำ	63	0.12
W202	บ่อน้ำในไร่นา	124	0.23
ผลรวมทั้งหมด		54,984	100.00

หมายเหตุ : เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2565 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลฉนวน มีประชากรรวม 4,434 คน แยกเป็นชาย 2,206 คน เป็นหญิง 2,228 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 50.40 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,751 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 738 ครัวเรือน หรือร้อยละ 42.15 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,013 ครัวเรือน หรือร้อยละ 57.85 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-2 ถึง 2-3

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ปี 2565

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลฉนวน	1,751	2,206	2,228	4,434
หมู่ที่ 1 บ้านพญาบน	90	126	139	265
หมู่ที่ 2 บ้านฉนวน	68	86	79	165
หมู่ที่ 3 บ้านฉนวน	97	113	118	231
หมู่ที่ 4 บ้านคลองโป่ง	163	209	209	418
หมู่ที่ 5 บ้านตลิ่งชัน	131	128	129	257
หมู่ที่ 6 บ้านคลองปรือ	253	310	322	632
หมู่ที่ 7 บ้านตะบกเตี้ย	300	389	400	789
หมู่ที่ 8 บ้านทุ่งพล	404	547	549	1,096
หมู่ที่ 9 บ้านสระโอง	245	298	283	581

ที่มา: กรมการปกครอง (2566)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ปี 2565

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	1,751	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	738	42.15
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	1,013	57.85

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2566)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2566)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

จากข้อมูลกรมการปกครอง ณ เดือนธันวาคม 2565 ตำบลฉนวน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,751 ครัวเรือน โดยถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 31.40 ไร่ (เนื้อที่ของตำบลรวมต่อจำนวนครัวเรือนทั้งหมด)

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

สภาพเศรษฐกิจของชุมชนในตำบลฉนวนส่วนใหญ่ประชากรมีอาชีพด้านการเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูกไม้ผลผสมมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ ยางพารา ทำสวน (ทุเรียน มังคุด และเงาะ) นอกจากนี้เกษตรกรยังมีการเลี้ยงสัตว์

การประกอบอาชีพ ในตำบลฉนวนประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การทำสวน และปลูกไม้ยืนต้น นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อบริโภคและจำหน่าย ค้าขาย รับจ้างทั่วไป

- อาชีพทำเกษตรกรรม ตำบลฉนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร 738 ครัวเรือน โดยเกษตรกรปลูกไม้ผลผสมมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ ยางพารา ทำสวน (ทุเรียน มังคุด และเงาะ) นอกจากนี้เกษตรกรยังมีการเลี้ยงสัตว์ สำหรับการเลี้ยงสัตว์พบว่าส่วนใหญ่เลี้ยงไว้เพื่อบริโภค และจำหน่าย

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ข้อมูลพื้นฐาน จปฐ. (กรมการพัฒนาชุมชน, 2566) พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 563,787 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 187,801 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 239,031 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 79,623 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 324,756 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 108,179 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ปี 2565

พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายบุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง				
ตำบลฉนวน	470,905	70,493	17,071	5,318	563,787	187,801	239,031	79,623
หมู่ที่ 1 บ้านพญาบน	515,873	166,032	91,032	11,079	784,016	223,498	188,190	53,647
หมู่ที่ 2 บ้านฉนวน	226,809	20,328	3,251	5,745	256,132	104,680	134,043	54,783
หมู่ที่ 3 บ้านฉนวน	358,816	53,163	27,069	2,592	441,641	134,412	136,876	41,658
หมู่ที่ 4 บ้านคลองโป่ง	416,477	53,977	5,401	4,205	480,060	140,350	211,761	61,910
หมู่ที่ 5 บ้านตลิ่งชัน	636,059	111,544	15,518	7,294	770,415	245,954	295,757	94,420
หมู่ที่ 6 บ้านคลองปรือ	511,417	45,665	14,456	16,742	588,279	182,412	273,544	84,820
หมู่ที่ 7 บ้านตะบกเตี้ย	442,223	31,506	5,782	87	479,598	161,815	296,943	100,188
หมู่ที่ 8 บ้านทุ่งพล	438,885	68,290	13,602	1,698	522,476	178,930	257,038	88,027
หมู่ที่ 9 บ้านสระโอง	589,053	114,822	14,704	6,205	724,783	289,037	189,246	75,470

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (256)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในพื้นที่ ได้แก่

(1) เขตอุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ เนื้อที่ 2,771 ไร่

(2) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว เนื้อที่ 3,487 ไร่

(3) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองเครือหวายเฉลิมพระเกียรติฯ เนื้อที่ 3,781 ไร่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ คือ เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 4,930 ไร่

3.1.2 **ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ** (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528) จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1A เนื้อที่ 1,580 ไร่

2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เนื้อที่ 8,450 ไร่

3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 9,288 ไร่

4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 9,260 ไร่

5) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 26,406 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยโปรแกรมระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่าในพื้นที่ตำบลฉนวน มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2536-2565) 3,025.2 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลฉนวน มีรายละเอียดของแหล่งน้ำผิวดินดังนี้

แหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ คลองโคกโทง คลองฉนวน คลองตลาด คลองทับนคร คลองทับหมาก คลองทุ่งเพล คลองปรือ และคลองโป่ง

แหล่งน้ำผิวดินที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อ่างเก็บน้ำคลองทุ่งเพล

3.2.3 จากฐานข้อมูลน้ำบาดาลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลฉนวน มีจำนวน บ่อบาดาลราชการจำนวน 8 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 44 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 2 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 6 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน Mak-s1A ชุดดินมะขาม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,201 ไร่ หรือร้อยละ 9.46 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Mak-s1B ชุดดินมะขาม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 49 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน Mak-fl/c-sclA ดินมะขามที่เป็นดินร่วนละเอียดทับอยู่บนดินเหนียว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 321 ไร่ หรือร้อยละ 0.58 ของเนื้อที่ตำบล

4) หน่วยแผนที่ดิน Mak-fl/c-sclB ดินมะขามที่เป็นดินร่วนละเอียดทับอยู่บนดินเหนียว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 461 ไร่ หรือร้อยละ 0.84 ของเนื้อที่ตำบล

5) หน่วยแผนที่ดิน Pat-clA ชุดดินผักกาด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,030 ไร่ หรือร้อยละ 1.87 ของเนื้อที่ตำบล

6) หน่วยแผนที่ดิน Pat-fl-s1A ดินผักกาดที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 236 ไร่ หรือร้อยละ 0.43 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 38 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน Chl-s1B ชุดดินฉลอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,577 ไร่ หรือร้อยละ 2.87 ของเนื้อที่ตำบล

- 2) หน่วยแผนที่ดิน Chl-sLC ชุดดินฉลวง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 272 ไร่ หรือร้อยละ 0.50 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน Cp-sclB ชุดดินชุมพร มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 109 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของเนื้อที่ตำบล
- 4) หน่วยแผนที่ดิน Cp-sclC ชุดดินชุมพร มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 8 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล
- 5) หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclC ชุดดินห้วยยอด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,159 ไร่ หรือร้อยละ 2.11 ของเนื้อที่ตำบล
- 6) หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclD ชุดดินห้วยยอด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 758 ไร่ หรือร้อยละ 1.38 ของเนื้อที่ตำบล
- 7) หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclE ชุดดินห้วยยอด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,187 ไร่ หรือร้อยละ 2.16 ของเนื้อที่ตำบล
- 8) หน่วยแผนที่ดิน Ho-hb-gclC ดินห้วยยอดที่มีความอึดตัวเบสสูง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 21 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล
- 9) หน่วยแผนที่ดิน Ho-hb-gclD ดินห้วยยอดที่มีความอึดตัวเบสสูง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 361 ไร่ หรือร้อยละ 0.66 ของเนื้อที่ตำบล
- 10) หน่วยแผนที่ดิน Ho-hb-gclE ดินห้วยยอดที่มีความอึดตัวเบสสูง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 407 ไร่ หรือร้อยละ 0.74 ของเนื้อที่ตำบล
- 11) หน่วยแผนที่ดิน Ho-Klt-clB หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินห้วยยอด และชุดดินคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล
- 12) หน่วยแผนที่ดิน Ho-Klt-clD หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินห้วยยอด และชุดดินคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 236 ไร่ หรือร้อยละ 0.43 ของเนื้อที่ตำบล
- 13) หน่วยแผนที่ดิน Ho-Klt-hb-clC หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินห้วยยอด และดินคลองเต้งที่มีความอึดตัวเบสสูง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 99 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่ตำบล
- 14) หน่วยแผนที่ดิน Kc-clC ชุดดินคลองขาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,044 ไร่ หรือร้อยละ 1.90 ของเนื้อที่ตำบล
- 15) หน่วยแผนที่ดิน Kkl-slB ชุดดินควนกาหลง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 861 ไร่ หรือร้อยละ 1.57 ของเนื้อที่ตำบล

- 16) หน่วยแผนที่ดิน Kkl-slB/d4c ชุดดินควนกาหลง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ พบมวลสารพอกหรือสารเม็ดกลมของเหล็ก ที่ความลึก 100-150 เซนติเมตร มีเนื้อที่ 923 ไร่ หรือร้อยละ 1.68 ของเนื้อที่ตำบล
- 17) หน่วยแผนที่ดิน Kkl-slC ชุดดินควนกาหลง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,903 ไร่ หรือร้อยละ 5.28 ของเนื้อที่ตำบล
- 18) หน่วยแผนที่ดิน Klt-clB ชุดดินคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,180 ไร่ หรือร้อยละ 3.96 ของเนื้อที่ตำบล
- 19) หน่วยแผนที่ดิน Klt-clC ชุดดินคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,481 ไร่ หรือร้อยละ 4.51 ของเนื้อที่ตำบล
- 20) หน่วยแผนที่ดิน Ll-clA ชุดดินลำภูรา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,304 ไร่ หรือร้อยละ 4.19 ของเนื้อที่ตำบล
- 21) หน่วยแผนที่ดิน Ll-clB ชุดดินลำภูรา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 319 ไร่ หรือร้อยละ 0.58 ของเนื้อที่ตำบล
- 22) หน่วยแผนที่ดิน Ll-hb-clB ดินลำภูราที่มีความอึดตัวเบสสูง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 111 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของเนื้อที่ตำบล
- 23) หน่วยแผนที่ดิน Nok-clC ชุดดินหนองคล้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,365 ไร่ หรือร้อยละ 2.48 ของเนื้อที่ตำบล
- 24) หน่วยแผนที่ดิน Ntn-clB ชุดดินนาทอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 148 ไร่ หรือร้อยละ 0.27 ของเนื้อที่ตำบล
- 25) หน่วยแผนที่ดิน Pac-f-clA ดินปากจั่นที่เป็นดินเหนียวละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 780 ไร่ หรือร้อยละ 1.42 ของเนื้อที่ตำบล
- 26) หน่วยแผนที่ดิน Pac-f-clB ดินปากจั่นที่เป็นดินเหนียวละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 216 ไร่ หรือร้อยละ 0.39 ของเนื้อที่ตำบล
- 27) หน่วยแผนที่ดิน Pga-slB ชุดดินพังงา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,038 ไร่ หรือร้อยละ 1.89 ของเนื้อที่ตำบล
- 28) หน่วยแผนที่ดิน Ro-slA ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,605 ไร่ หรือร้อยละ 2.91 ของเนื้อที่ตำบล
- 29) หน่วยแผนที่ดิน Ro-slB ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 143 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่ตำบล
- 30) หน่วยแผนที่ดิน Ro-fl-lA ดินรือเสาะที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 328 ไร่ หรือร้อยละ 0.60 ของเนื้อที่ตำบล

31) หน่วยแผนที่ดิน Ro-fl-LB ดินรือเสาะที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 548 ไร่ หรือร้อยละ 1.00 ของเนื้อที่ตำบล

32) หน่วยแผนที่ดิน Td-vd,fl-clB ดินทรายที่เป็นดินลึกมากและเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,018 ไร่ หรือร้อยละ 1.85 ของเนื้อที่ตำบล

33) หน่วยแผนที่ดิน Te-slA ชุดดินท่าแซะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,000 ไร่ หรือร้อยละ 5.46 ของเนื้อที่ตำบล

34) หน่วยแผนที่ดิน Te-slB ชุดดินท่าแซะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 33 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่ตำบล

35) หน่วยแผนที่ดิน Tg-slB ชุดดินทุ่งหว้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 411 ไร่ หรือร้อยละ 0.75 ของเนื้อที่ตำบล

36) หน่วยแผนที่ดิน Tim-sclC ชุดดินท้ายเหมือง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 160 ไร่ หรือร้อยละ 0.29 ของเนื้อที่ตำบล

37) หน่วยแผนที่ดิน Tim-sclD ชุดดินท้ายเหมือง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,164 ไร่ หรือร้อยละ 5.75 ของเนื้อที่ตำบล

38) หน่วยแผนที่ดิน Tim-sclE ชุดดินท้ายเหมือง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,551 ไร่ หรือร้อยละ 2.82 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 2 หน่วยแผนที่ ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 12,427 ไร่ หรือร้อยละ 22.60 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ W พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 426 ไร่ หรือร้อยละ 0.77 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินต้น มีเนื้อที่ 11,420 ไร่ หรือร้อยละ 20.77 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ชุดดินซุมพร (Cp) ชุดดินห้วยยอด (Ho) ดินห้วยยอดที่มีความอิ่มตัวเบสสูง (Ho-hb) ชุดดินคลองซาก (Kc) ชุดดินคลองเต้ง (Klt) ดินคลองเต้งที่มีความอิ่มตัวเบสสูง (Klt-hb) และชุดดินหนองคล้า (Nok)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่ทรัพยากรดินแสดงดัง (รูปที่ 3-1)

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซต์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Chl-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,577	2.87
Chl-slC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	272	0.50
Cp-sclB	2-5	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	41	0.08
Cp-sclB*	2-5	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	68	0.12
Cp-sclC	5-12	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	8	0.01
Ho-gclC	5-12	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	1,159	2.11
Ho-gclD	12-20	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	758	1.38
Ho-gclE	20-35	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	1,187	2.16
Ho-hb-gclC	5-12	0-50	ดี	ต่ำ	<10	35-75	4.5-5.0	5.5-6.5	<2	-	21	0.04
Ho-hb-gclD	12-20	0-50	ดี	ต่ำ	<10	35-75	4.5-5.0	5.5-6.5	<2	-	361	0.66
Ho-hb-gclE	20-35	0-50	ดี	ต่ำ	<10	35-75	4.5-5.0	5.5-6.5	<2	-	407	0.74
Ho-Klt-clB	2-5	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	5	0.01
Ho-Klt-clD	12-20	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	236	0.43
Ho-Klt-hb-clC	5-12	0-50	ดี	ต่ำ	<10	35-75	4.5-5.0	5.5-6.5	<2	-	99	0.18
Kc-clC	5-12	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	35-75	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	1,044	1.90
Kkl-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	861	1.57
Kkl-slB/d4c	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	923	1.68
Kkl-slC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	2,903	5.28
Klt-clB	2-5	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	2,180	3.96
Klt-clC	5-12	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	1,627	2.96
Klt-clC*	5-12	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	854	1.55

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
LL-clA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	10-20	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	2,304	4.19
LL-clB	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	10-20	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	319	0.58
LL-hb-clB	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-6.5	<2	-	111	0.20
Mak-fl/c-sclA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	35-75	5.0-7.0	7.0-8.0	<2	-	321	0.58
Mak-fl/c-sclB	2-5	>150	ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	35-75	5.0-7.0	7.0-8.0	<2	-	461	0.84
Mak-slA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	35-75	5.0-7.0	7.0-8.0	<2	-	5,201	9.46
Mak-slB	2-5	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	35-75	5.0-7.0	7.0-8.0	<2	-	33	0.06
Mak-slB*	2-5	>150	ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	35-75	5.0-7.0	7.0-8.0	<2	-	16	0.03
Nok-clC	5-12	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	1,302	2.37
Nok-clC*	5-12	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	63	0.11
Ntn-clB	2-5	50-100	ดี	ปานกลาง	10-20	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	148	0.27
Pac-f-clA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	6.0-7.0	4.5-5.5	<2	-	780	1.42
Pac-f-clB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	6.0-7.0	4.5-5.5	<2	-	216	0.39
Pat-clA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	10-20	35-75	5.0-6.5	6.0-7.0	<2	-	1,030	1.87
Pat-fl-sIA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	10-20	35-75	5.0-6.5	6.0-7.0	<2	-	236	0.43
Pga-sclB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,038	1.89
Ro-fl-lA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	328	0.60
Ro-fl-lB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	548	1.00
Ro-silA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	1,091	1.98
Ro-silA*	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	514	0.93
Ro-silB	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	143	0.26

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

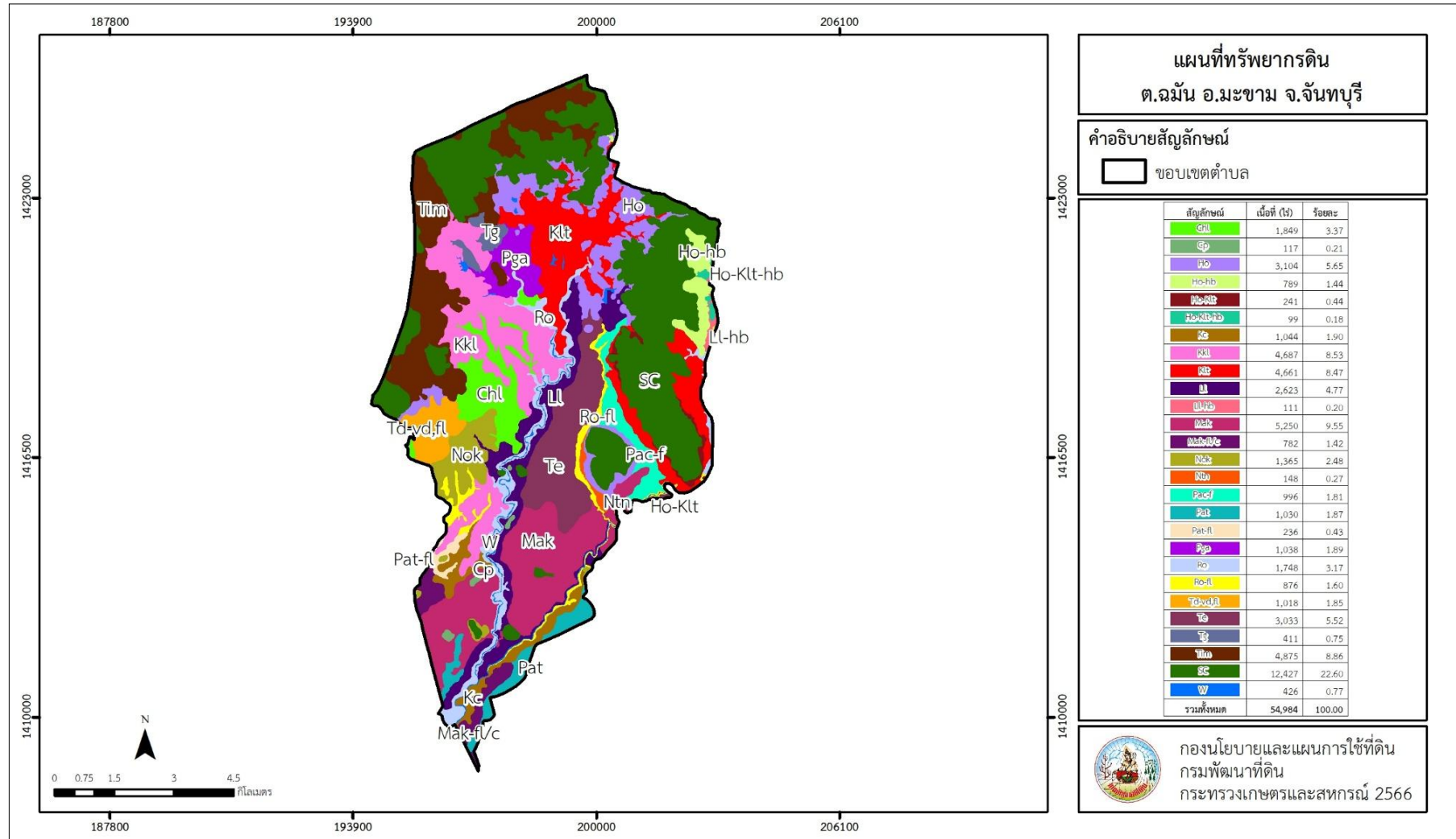
หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Td-vd,fl-clB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	1,018	1.85
Te-slA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	3,000	5.46
Te-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	33	0.06
Tg-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	411	0.75
Tim-sclC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	160	0.29
Tim-sclD	12-20	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	3,164	5.75
Tim-sclE	20-35	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	1,551	2.82
SC	>35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12,427	22.60
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	426	0.77
รวมทั้งหมด											54,984	100.00

หมายเหตุ: 1. * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน
2. เนื้อที่คำนวณด้วยโปรแกรมระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน (2566)

แผนการใช้ที่ดินตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2566 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลฉนวน คือ

- 1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 2) ต้นทุนการผลิตสูง
- 3) ขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- 4) ดินเป็นกรดจัด

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลฉนวน มีความต้องการ 3 ประการ คือ

- 1) แก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- 2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ
- 3) ต้องการลดต้นทุนการผลิต

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 4 ประการ คือ

- 1.1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 1.2) น้ำขาดแคลน
- 1.3) ต้นทุนการผลิตสูง
- 1.4) ดินเป็นกรด

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 3 ประการ คือ

- 2.1) ขาดองค์ความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดินที่ถูกต้อง
- 2.2) ขาดแหล่งกักเก็บน้ำ
- 2.3) ไร่ปุ๋ย/สารเคมี ไม่ถูกวิธี

3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 4 ประการ คือ

- 3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ
- 3.2) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
- 3.3) ดินเป็นกรด
- 3.4) มีปุ๋ย/สารเคมี ตกค้างในดิน

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ

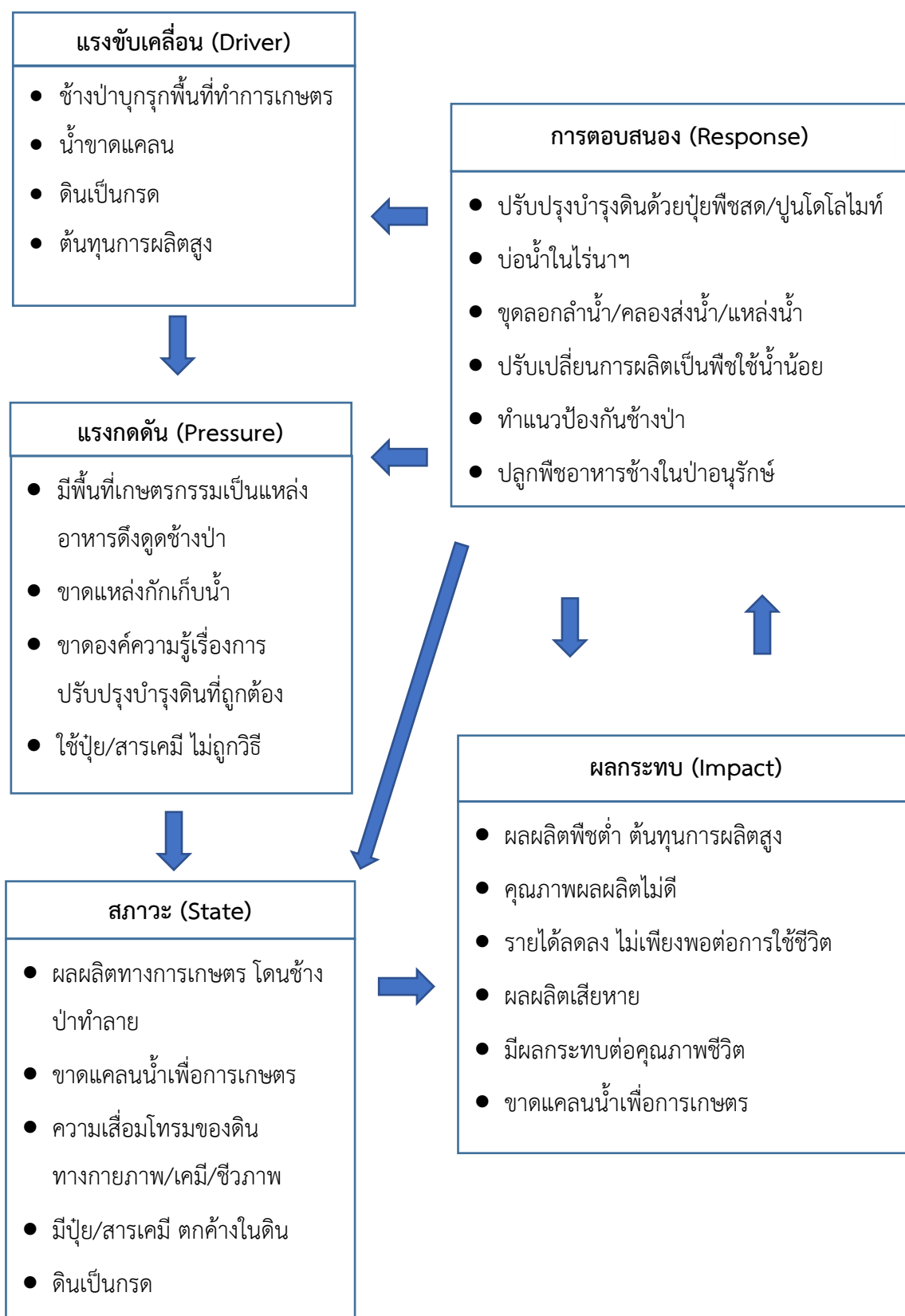
- 4.1) ผลผลิตพืชต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง
- 4.2) น้ำไม่เพียงพอ
- 4.3) รายได้น้อย
- 4.4) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้
อดีต-ปัจจุบัน

- 5.1) บ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- 5.2) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด/ปุ๋ยโดโลไมท์
- 5.3) ชุดลอกลำน้ำ/คลองส่งน้ำ/แหล่งน้ำ
- 5.4) ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชใช้น้ำน้อย
- 5.5) ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการปรับปรุงดิน

อนาคต

- (1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
- ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้ (รูปที่ 4-2)

- 1) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนธันวาคม
- 2) ไม้ผล ที่นิยมปลูก ประกอบด้วย ทูเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง เป็นต้น
- 3) ไม้ยืนต้น ที่นิยมปลูก ได้แก่ ยางพารา และปาล์มน้ำมัน
- 4) พืชไร่ ที่นิยมปลูก ได้แก่ มันสำปะหลัง
- 5) พืชผัก ที่นิยมปลูก ได้แก่ คื่นช่าย กวางตุ้ง ถั่วฝักยาว เป็นต้น

ชนิดพืช	ม.ค	ก.พ.	มี.ค	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ดินที่ลุ่ม												
1. ข้าวนาปี												ข้าวนาปี
ดินที่ดอน												
2. ไม้ผล	ทุเรียน, มังคุด, เงาะ, ลองกอง											
3. ไม้ยืนต้น	ยางพารา, ปาล์มน้ำมัน											
4. พืชไร่	ยางพารา, ปาล์มน้ำมัน											
5. พืชผัก	ถั่วฝักยาว, แตงกวา, ต้นหอม ฯลฯ											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้นๆ เหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ หรือการปลูกพืชต่างๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณทิต และคำรณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1 : ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2 : มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3 : มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือ กิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N : มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือ ปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจน ต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการ เขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินใน แต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ยางพารา มังคุด ทุเรียน เงาะ

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดินดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

หน่วยแผนที่ดิน	ยางพารา	มันคุด	ทุเรียน	เงาะ
Chl-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Chl-slC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Cp-sclB	S3r	N	N	N
Cp-sclC	S3r	N	N	N
Ho-gclC	S3r	N	N	N
Ho-gclD	S3r	N	N	N
Ho-gclE	S3ewr	N	N	N
Ho-hb-gclC	S3r	N	N	N
Ho-hb-gclD	S3r	N	N	N
Ho-hb-gclE	S3ewr	N	N	N
Ho-Klt-clB	S3r	N	N	N
Ho-Klt-clD	S3r	N	N	N
Ho-Klt-hb-clC	S3r	N	N	N
Kc-clC	S3r	N	N	N
Kkl-slB	S2n	S2ns	S2ns	S2ns
Kkl-slB/d4c	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Kkl-slC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Klt-clB	S3r	N	N	N
Klt-clC	S3r	N	N	N
Ll-clA	S2n	S2ns	S2ns	S2ns
Ll-clB	S2n	S2ns	S2ns	S2ns
Ll-hb-clB	S1	S2s	S2s	S2s
Mak-fl/c-sclA	S3o	S3o	S3o	S3o
Mak-fl/c-sclB	S3o	S3o	S3o	S3o
Mak-slA	S3o	S3o	S3o	S3o

ตารางที่ 5-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ยางพารา	มังคุด	ทุเรียน	เงาะ
Mak-slB	S3o	S3o	S3o	S3o
Nok-clC	S3r	N	N	N
Ntn-clB	S2rns	S3r	S3r	S3r
Pac-f-clA	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Pac-f-clB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Pat-clA	S3o	S3o	S3o	S3o
Pat-fl-slA	S3o	S3o	S3o	S3o
Pga-sclB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Ro-fl-lA	S2n	S2ns	S2ns	S2ns
Ro-fl-lB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Ro-silA	S2n	S2ns	S2ns	S2ns
Ro-silA*	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Ro-silB	S2n	S2ns	S2ns	S2ns
Td-vd,fl-clB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Te-slA	S2n	S2ns	S2ns	S2ns
Te-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Tg-slB	S2n	S2ns	S2ns	S2ns
Tim-sclC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Tim-sclD	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns
Tim-sclE	S3ew	S3ew	S3ew	S3ew
SC	N	N	N	N

หมายเหตุ : * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน

w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร

r = สภาวะการหยั่งลึกของราก

z = สารพิษ

x = การมีเกลือมากเกินไป

m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช

o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช

n = ความจุในการดูดยึดธาตุอาหาร

s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2567-2571) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดิน และที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพ โดยเฉพาะทางด้านเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อมูลหมายถึงเกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจ

และสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี สามารถกำหนดออกเป็น 6 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชน และสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 3 เขตตรง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 31,805 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 57.84 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่างๆ การทำการเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลาย เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้เกิดสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2310) มีเนื้อที่ 10 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

(2) เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2320) มีเนื้อที่ 23,954 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 43.57 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูกได้แก่ ทุเรียน เงาะ มังคุด เป็นต้น

(3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 2,335 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 4.25 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน

(4) เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2340) มีเนื้อที่ 18 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูกได้แก่ มันสำปะหลัง

(5) เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2350) มีเนื้อที่ 17 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน โดยพืชที่ปลูกได้แก่ พืชผัก เป็นต้น

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมชั้นดี ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) มีรายละเอียดดังนี้

- เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2221) มีเนื้อที่ 129 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.23 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

(2) เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2223) มีเนื้อที่ 5,292 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 9.62 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน

(3) เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2225) มีเนื้อที่ 10 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน โดยพืชที่ปลูกได้แก่ พืชผัก เป็นต้น

3) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 40 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ เขตโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

- เขตโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 40 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่ตำบล โดยประเภทของโรงเรียนที่พบได้แก่ โรงเรียนเลี้ยงไก่ โรงเรียนเลี้ยงหมู เป็นต้น

6.2.2 เขตป่าไม้ เป็นเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตป่าไม้ถาวร หรืออยู่ในพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1A 1B หรือ 2 พื้นที่ในเขตนี้ส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าไม้ บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของที่ดินหรือทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่นั้น ๆ ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตป่าไม้สมบูรณ์ และเขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ มีเนื้อที่ 11,642 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 21.17 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตป่าไม้สมบูรณ์ (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 10,782 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 19.61 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ภายในเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

3) เขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 860 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.56 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุก แฉ้วางพื้นที่ป่าไม้ และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นอย่างอื่นส่วนใหญ่เพื่อทำการเกษตร

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 607 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.10 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ มีรายละเอียดดังนี้

- เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 607 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.10 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของ สำนักงานเทศบาลตำบลฉนวน เป็นต้น

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,019 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.86 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 828 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.51 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 191 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.35 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 2,428 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.42 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น เหมืองแร่ ที่ทิ้งขยะ หาดทราย ไม้พุ่ม เป็นต้น

6.2.6 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 7,483 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 13.61 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

สัญลักษณ์	เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
1. เขตป่าไม้		11,642	21.17
1100	เขตป่าไม้สมบูรณ์	10,782	19.61
1300	เขตพื้นที่อนุรักษ์	860	1.5
2. เขตเกษตรกรรม		31,805	57.84
เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ		26,334	47.90
2310	เขตทำนา (ศักยภาพต่ำ)	10	0.02
2320	เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพต่ำ)	23,954	43.57
2330	เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพต่ำ)	2,335	4.25
2340	เขตปลูกพืชไร่ (ศักยภาพต่ำ)	18	0.03

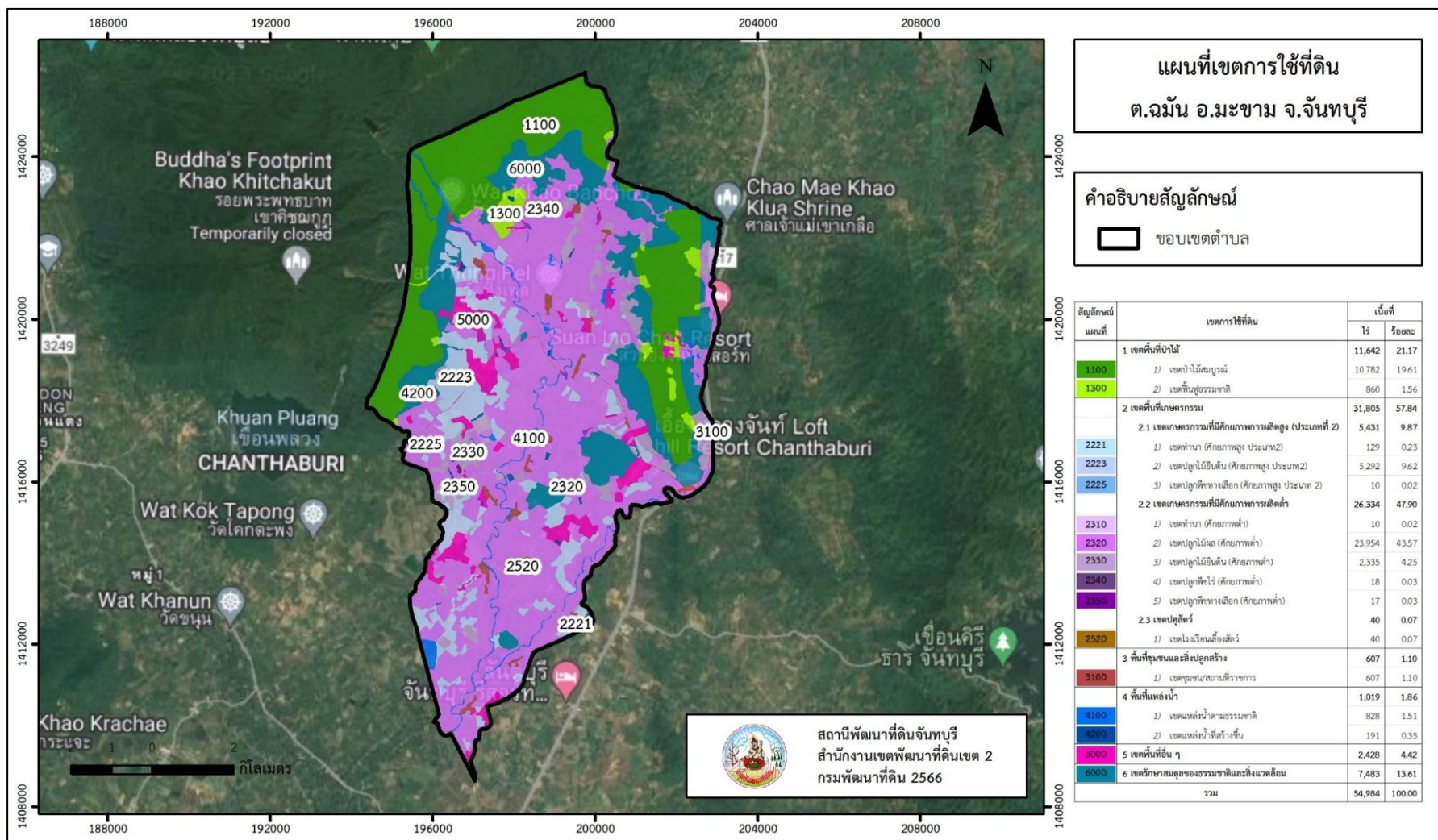
ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

สัญลักษณ์	เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
2350	เขตปลูกพืชทางเลือก (ศักยภาพต่ำ)	17	0.03
	เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2)	5,431	9.87
2223	เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพสูง ประเภท 2)	5,292	9.62
2221	เขตทำนา (ศักยภาพสูง ประเภท 2)	129	0.23
2225	เขตปลูกพืชทางเลือก (ศักยภาพสูง ประเภท 2)	10	0.02
	เขตปศุสัตว์	40	0.07
2520	เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	40	0.07
	3. เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	607	1.10
3100	เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	607	1.10
	4. เขตแหล่งน้ำ	1,019	1.86
4100	เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	828	1.51
4200	เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	191	0.35
	5. เขตพื้นที่อื่น ๆ	2,428	4.42
5000	เขตพื้นที่อื่น ๆ	2,428	4.42
	6. เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	7,483	13.61
6000	เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	7,483	13.61
	รวมเนื้อที่ทั้งหมด	54,984	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

รูปที่ 6-1 แผนที่เขตการใช้ที่ดิน ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2571

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉนวนไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลฉนวน เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกับกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินจันทบุรี เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินจันทบุรี นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่ดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1) **ดินขาดความอุดมสมบูรณ์/ดินตื้น** มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- (2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- (3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (5) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
- (6) การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์
- (7) สนับสนุน/ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก พด.)
- (8) การรณรงค์เฝ้าติดตาม

2) การชะล้างพังทลายของดิน มีแผนงาน/โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้

(1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

3) พื้นที่แล้งซ้ำซาก มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

(1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

(2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

(3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ

7.3 กิจกรรมที่ดำเนินงานของหน่วยงานอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น

(1) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

(2) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

(3) โครงการพัชรสุธาชาวนุรักษ์ (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด)

7.3.2 พื้นที่แหล่งน้ำ

สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัด)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2566 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำ ช้างป่าบุกรุกพื้นที่ทำการเกษตร และปัญหาต้นทุนการผลิตสูง

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลฉนวน กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลคลองใหญ่ในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ (1) ปัญหาดินเสื่อมโทรม (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำจนเกิดแล้งซ้ำซาก (3) ช้างป่าบุกรุกพื้นที่ทำการเกษตร และมีปัญหารองลงมา คือ ปัญหาต้นทุนการผลิตสูง ปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินนั้นจะรวมถึง (1) การชะล้างพังทลายของดิน (2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากมีการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นเวลานานทำให้ดินแน่นตัว

น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ มีปริมาณน้อย ในพื้นที่ตำบลฉนวนคุณภาพของดินจึงไม่ค่อยจะเหมาะสมต่อการเกษตร

ในกรณีข้างป่าบุกรุกพื้นที่ทำการเกษตร เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงถิ่นที่อยู่อาศัยของช้างป่าอันเนื่องมาจากมีสิ่งรบกวนภายในเขตป่าอนุรักษ์ เช่น การลักลอบตัดไม้ทำลายป่าการลักลอบล่าสัตว์ พื้นที่เกษตรกรรมโดยรอบป่าอนุรักษ์ มีแหล่งน้ำ แหล่งอาหารเป็นแรงดึงดูดทำให้ช้างป่าออกนอกป่าอนุรักษ์มากินอาหารพืชผลทางการเกษตร

ในกรณีของการขาดแคลนนํ้านั้น นอกจากผลกระทบของตะกอนดินในแหล่งน้ำจืดในดินดังกล่าวข้างต้นแล้ว การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมที่ต้องใช้น้ำเพิ่มขึ้น ทำการเกษตรเพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนนํ้าจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องวางระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อกักน้ำในดินคงความอุดมสมบูรณ์ เพื่อจัดหาน้ำให้แหล่งน้ำต้นทุน โดยวิธีการต่างๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ

และในกรณีของปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำนั้น แนวทางแก้ไขปัญหาราคาผลผลิตการเกษตรตกต่ำที่รัฐบาลของไทยได้เคยนำมาใช้เป็นมาตรการในการกระตุ้นราคาสินค้าเกษตร ได้แก่

1. มาตรการประกันราคา เป็นมาตรการที่ใช้กันมากในสินค้าเกษตร โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นหลักประกันราคาให้เกษตรกรควรจะได้ขายสินค้าได้ สามารถทำได้ 2 รูปแบบ คือ

1) การประกันราคาโดยรัฐรับซื้อผลผลิตทั้งหมด หากราคาสินค้าเกษตรที่ขายในตลาดต่ำกว่าราคาที่รัฐกำหนด

2) ใช้อำนาจตามกฎหมายกำหนดราคาขั้นต่ำ บังคับให้ผู้รับซื้อต้องซื้อสินค้าเกษตรในราคาสูงกว่าราคาที่กำหนด

2. มาตรการพยุงราคา เป็นมาตรการที่รัฐมุ่งหวังจะรักษาระดับราคาสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งเอาไว้ไม่ให้ต่ำกว่าราคาขั้นต่ำ

3. มาตรการจํานําผลผลิต เป็นมาตรการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรในช่วงต้นฤดูการผลิตที่ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ

ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาระบาดของน้ำท่วม จะสรุปได้ว่ามี 4 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ ฝ่ายกั้นน้ำ ลำน้ำ เป็นต้น (2) สร้างอ่างฝายเก็บน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม (3) ขุดเจาะบ่อบาดาล (4) ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2567-2571

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
เขตเกษตรกรรมรวม เนื้อที่ 31,805 ไร่	การบริหารจัดการดินและวิเคราะห์ดินทางห้องปฏิบัติการ	197,500
	ปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	85,000
	รณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก	182,500
	ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	100,000
	ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม	50,000
	โครงการเพิ่มผลิตภาพการเกษตร บนฐานทรัพยากรดินในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	250,000
	การสาธิต/ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก พด.)	17,000
การรณรงค์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	50,000	
เขตแหล่งน้ำ เนื้อที่ 1,019 ไร่	โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	184,800

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
เขตเกษตรกรรมรวม เนื้อที่ 31,805 ไร่ - เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 23,954 ไร่ - เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 7,627 ไร่ - เขตทำนา เนื้อที่ 139 ไร่ - เขตปลูกพืชทางเลือก เนื้อที่ 27 ไร่ - เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 18 ไร่	1) โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 2) โครงการส่งเสริมเกษตรกรรมทางเลือก (สนง.เกษตรจังหวัด) 3) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ 4) โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม 5) โครงการผลิตและสนับสนุนหัวเชื้อจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืช (ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัด) 6) โครงการพัชรสุธาชานูรักษ์ (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด)
พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 585 ไร่	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ (กรมชลประทาน)

แผนการใช้ที่ดินตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลฉนวน อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2567-2571)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
			2567	2568	2569	2570	2571		2567	2568	2569	2570	2571		
เขตเกษตรกรรมรวม	การบริหารจัดการดินและวิเคราะห์ดินทางห้องปฏิบัติการ	ราย	100	100	100	100	100	500	39,500	39,500	39,500	39,500	39,500	197,500	กรมพัฒนาที่ดิน
เนื้อที่ 17,759 ไร่	ปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	ดิน	10	10	10	10	10	50	17,000	17,000	17,000	17,000	17,000	85,000	กรมพัฒนาที่ดิน
	รณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก	กล้า	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	250,000	36,500	36,500	36,500	36,500	36,500	182,500	กรมพัฒนาที่ดิน
	ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	ไร่	100	100	100	100	100	500	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000	100,000	กรมพัฒนาที่ดิน
	ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม	กลุ่ม	1	1	1	1	1	5	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	50,000	กรมพัฒนาที่ดิน
	โครงการเพิ่มผลิตภาพการเกษตร บนฐานทรัพยากรดินในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	แปลง	10	10	10	10	10	50	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	250,000	กรมพัฒนาที่ดิน
	สนับสนุน/ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก พต.)	ดิน	1	1	1	1	1	5	3,400	3,400	3,400	3,400	3,400	17,000	กรมพัฒนาที่ดิน
	การรณรงค์โลกบดต่อซึ่ง	แปลง	1	1	1	1	1	5	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	50,000	กรมพัฒนาที่ดิน
เขตแหล่งน้ำ	โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	-	2	2	2	2	8	-	46,200	46,200	46,200	46,200	184,800	กรมพัฒนาที่ดิน
เนื้อที่ 1,308 ไร่															

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. 2556. **แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล)**. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- _____. 2566. **รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2565)**. แหล่งที่มา : <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop>, 1 พฤษภาคม 2566.
- กรมการพัฒนาชุมชน. 2566. **ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565**. แหล่งที่มา: <https://ebmn.cdd.go.th/>, 1 มิถุนายน 2566.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2566. **ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล**. แหล่งที่มา: <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2566.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. **จำนวนคร่าวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2566)**. แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>, 15 พฤษภาคม 2566.
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2566. **สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ. 2536-2565 (ไฟล์ข้อมูล)**. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.
- กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน. 2566. **แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล)**. กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2566. **แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล)**. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- บัณฑิต ต้นศิริ และ คำรณ ไทรฟัก. 2542. **คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน**. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- เทศบาลตำบลฉนวน. 2566. **วิสัยทัศน์ พันธกิจ**. แหล่งที่มา: <http://chaman.go.th/>, 1 พฤษภาคม 2566.

